

TITO: «Toda mi bi hoteli, da se po tej katastrofalni vojni najde dokončno «modus vivendi» in da bi mi z našo sosedo Italijo živeli v miru».

Za komisijo Intersoc

Prav gotovo ne bi ob prihodu komisije Socialistične internacionale objavili gornje karte z obema ozemljema z italijansko večino na področju cone A, če ne bi komisija prišla predložiti svojih podatkov. Ne bi namreč hoteli domniti, da so vsi trije člani že pred prihodom v Trst svoj približno proučili narodnostno stanje pri nas. Ne dvomimo pa, da bodo njihovi gostitelji storili vse, da bi svojim gostom pripravili vtis, da so prišli v eno izmed italijanskih pokrajin. Ne vemo sicer, če jim bo to uspelo, čeprav so politične pranevtronske skupine, ki imajo monopol oblasti po zaslugi ZVU že osem let, a po zaslugi lanskega londonskega mešetarjenja zavzamejo vodilna mesta v večini resorov ZVU mesta, poskrbejo, da se je z našega področja izbrisala sleherna sled, ki bi označevala narodnostni značaj pri nas, in ne samo v mestu samem, temveč tudi v okolici tržaške občine in v obkrožnih občinah, zlasti v nabrežinski, ki loči Trst od Italije.

TRST BO VAŽNA TOČKA Popovičevih razgovorov

Beograjski komentarji italijanskih manevrov zaradi novega veleposlanika SZ v Beogradu - Družine razseljenih oseb in gospodarskih emigrantov dobile potne liste

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 16. - Nota sovjetske vlade, ki je zvezi z normalizacijo odnosov in iniciativa Moskve za izmenjavo veleposlanikov med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo sta izkazali v svetu živahne komentarje. Bilo je dovolj dobro razumljivo, da bi bila zveza z Jugoslavijo splošno razumljiva, da bi kdo mogel voditi drugačno politiko, kot jo vodi ona sama, t. j. politiko predsedanja - poudarja jo v Beogradu Balkanski sporazum, ki je izraz želje balkanskih narodov, da živijo v miru in prijateljstvu, da bi branili svoje neodvisnosti. Spontano reagiranje v Ankari, Atenah in Beogradu demantira vse te namere. Vsi, ki želijo mir, bi morali pozdraviti normalizacijo odnosov med Jugoslavijo in SZ. V zvezi s tem - poudarja jo Beograd - je treba opozoriti, da je v zvezi z nedavno tolaženje italijanskega tiska, poslaniki SZ za izmenjavo veleposlanikov, tolaženje, ki je kot vedno intrinzično in zlonamerno in ima za cilj skloniti jugoslovanske interese na Zahodu.

V zvezi z bližnjim obiskom Koča Popoviča na Dunaju ugotovljamo, da je na Dunaju, ko je poseben mesto v avstrijsko-jugoslovanski odnos, zlasti v zvezi z nedavno tolaženje italijanskega tiska, poslaniki SZ za izmenjavo veleposlanikov, tolaženje, ki je kot vedno intrinzično in zlonamerno in ima za cilj skloniti jugoslovanske interese na Zahodu.

Tako piše Mednarodna Politika o nereguliranih vprašanjih med Avstrijo in Jugoslavijo in ugotavlja, da je položaj slovenske manjšine na Koroskem za enkrat urejen samo deloma in z začasnimi uredbami, ter izraža prepričanje, da bo obisk Koče Popoviča, ki bo obiskoval, da bo v četrti zjutraj prišel do napredka tudi v tem vprašanju. List izraža upanje, da bo to obisk je bil

SISTEMATIČNO RAZNARODOVANJE NAŠE OBALE OB PODPORI ZVU

V Križu novo naselje za 72 ezulskih stanovanj!

Za prvih šest poslopij že kopljejo temelje - Naselili bodo najmanj 300 prebivalcev italijanske narodnosti
Tako bo število italijanskih priseljencev značalo skoro polovico domačega prebivalstva v Križu

De Gasperi in njegovi agenti v Trstu so odločili, da izvedejo svoj raznarnodolajni načrt do kraja. Ni jim dovolj, da so ob naši obali zgradili tri naselja, v katerih so nastanili ezule z volilno pravico in tako umetno povečali število italijanskih glasov v Trstu. Imajo namreč gradnjo drugih naselij, ki bodo zgradili na zemljiščih devinskega princa v Sessanu. To naselje naj bi po načrtih imelo 100 hiš s 400 stanovanj, kar pomeni, da bi Sessan v najkrajšem času dobil okoli 1600 novopribežnikov. Sessan je italijanska narodnost, ki bi imeli že v naprej določeno vlogo. Govori se tudi o novi predložitvi papirja, ki naj bi bila postavljena pri Devinu in kjer bi zapolnili vse ezule iz bodočega naselja. Kar se tiče tega, se tovarne tisk, kroji samo govorice, toda dejstvo je, da so vse do srede prejšnjega tedna na zemljišču v Sessanu izsekali goščavo in z delom prenehali šele takrat, ko se prišla na mesto gosposke policije ter od njih zahtevala dovoljenje. Zaradi tega so sečeno opustili, namesto delavcev pa so prišli na zemljišče tri skupine geometrov, ki so šele v soboto končali z merjenjem in označevanjem zemljišč.

Tudi ezulsko naselje v Sv. Križu se stalno veča. Ni dolgo od tega, ko so postavili nove barake in na ta način povečali kapaciteto taborišča. Sedaj je teh barak že 32, v katerih živi preko 450 ezulov. Šest italijanskih družin živi v vaši sami in imajo približno 20 družinskih članov, medtem ko se je po letu 1945 močno povečalo število priseljenih italijanskih družin, kar kaže na razširjenost italijanske družinske stranke.

Lahko torej domnevamo, da se je po končani vojni naselilo v Križu od 550 do 600 priseljencev italijanske narodnosti, kar pomeni tretjino domačega prebivalstva.

Toda tudi šest sto italijanov v slovenski vasi ob slovenski obali je De Gasperijevim raznarnodolajcem premalo. Pred nekaj dnevi so v vasi začeli graditi 6 novih stanovanskih hiš za ezule, v katerih bodo bile stanovanjske po 4 družine. Toda teh 6 hiš je le del triletnega načrta, ki ga bodo izvedli do konca leta 1955, saj nameravajo v tem času zgraditi 18 novih hiš z 72 stanovanj. Če bo vsaka družina imela po dve hiši, tedaj lahko ugotovimo, da se bo število priseljencev italijanske narodnosti povečalo za 288, kar bo pomenilo polovico domačega prebivalstva.

V treh letih nameravajo torej dvigniti število priseljenih ezulov do take višine, da bi lahko posegli ob volitvah v resno borbo z domačini, ki so si enotni v tem, da Križ ne sme priti nikoli več pod Italijo.

Raznarnodolajni načrt naj bi torej dosegel, da se med Tržaškega naselja in italijanskega naselja v Križu ustvari v publiko pri Tržiču ustvari v publiko most, ki bi De Gasperiju na podlagi najnovejših statističnih podatkov o narodnosti tam naseljenega prebivalstva pripomogel k uveljavitvi njegove teze o «neprekinjeni etnični liniji». Vse to za ceno težkih milijard, ki jih De Gasperi dobi od Amerike za pomoč in ublažitev neznoznega socialnega položaja velike večine ljudstva na južnem koncu italijanskega škornja.

De Gasperi se mora posluževati tega načrta, edino mogočega v sedanjem položaju, ki se pa po vsebini prav nič ne razlikuje od vsebine fašističnega raznarnodolajnega slovenskega zemlje.

Vse to se dogaja pod okriljem in ob pomoči ZVU, ki je bila v Križu od 550 do 600 priseljencev italijanske narodnosti, kar pomeni tretjino domačega prebivalstva.

De Gasperi za „politiko centra“

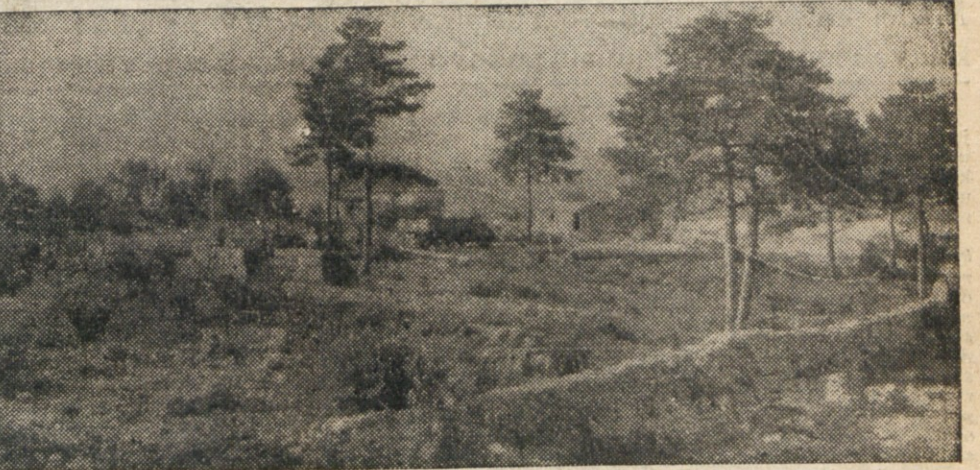
RIM, 16. - De Gasperi je danes sprejel italijansko PSDI, ki mu je obrazložil svoje mnenje o sedanjem političnem položaju v Italiji. Pozneje je De Gasperi sprejel taktiko demokristjanske stranke Gonello.

Danes je vodstvo demokristjanske stranke zaključilo svoje delo. V poročilu tiskovnega urada stranke je rečeno, da vodstvo poudarja potrebo sestave vlade, ki naj realizira politiko demokristjanskega centra v vedno odločnejši in trdni borbi proti totalitarnim strankam, sovražnikom demokracije in demokracije.

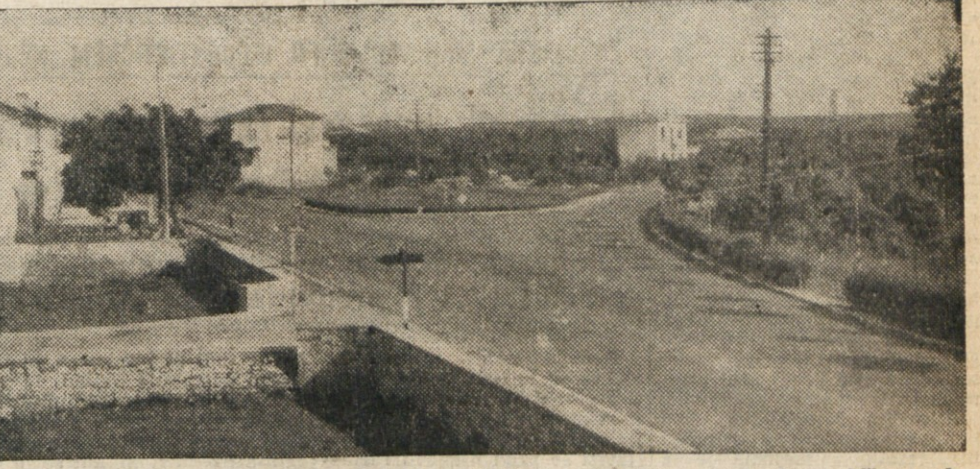
Vodstvo je sklenilo sklicati državni svet stranke, kar določa statut. Za 24. junija pa je sklenilo v Rimu novoizvoljene demokristjanske poslanke in senatorje.

Tajništvo italijanske republike stranke izjavlja, da vodstvo poudarja potrebo sestave vlade, ki naj realizira politiko demokristjanskega centra v vedno odločnejši in trdni borbi proti totalitarnim strankam, sovražnikom demokracije in demokracije.

Vodstvo liberalne stranke pa je sprejelo resolucijo, ki pravi, da bo stranka postavila pogoj za podporo v parlamentu jasno politiko, ki naj jamačica liberalne stranke, in se izrekla za epolitiko centras.

Pred dnevi so v Sv. Križu pričeli s kopanjem temeljev za gradnjo 6 novih hiš, v katere bodo naselili 24 ezulskih družin. Te hiše so le del triletnega načrta, po katerem bodo zgradili 18 hiš z 72 stanovanj, kar pomeni približno tretjino prebivalstva italijanske narodnosti za približno 300 oseb

Na zemljišču, ki se razteza od sestjanskega križišča v trikotniku med obema hišama ob cestah proti Trstu in Nabrezini, nameravajo zgraditi veliko italijansko ezulsko naselje, doslej največje, ki bi pripomoglo k uspešni uveljavitvi italijanske narodnosti v Križu

Protivladne demonstracije v sovjetskem sektorju Berlina

Okoli dvajset tisoč delavcev protestiralo proti vladni uredbi o normah - Panika med vzhodnonemškimi kominformisti zaradi zadnjih sovjetskih ukrepov - Ulbricht v nemilosti - Splošno nezadovoljstvo v tovarnah - Za danes napovedana splošna stavka

BERLIN, 16. - Danes se je oglasila delegacija demonstrantov v prostorih ameriške radjske postaje v zahodnem Berlinu in sporočila, da bo jutri v vzhodnem Berlinu splošna stavka, če ne bodo zahteve delavcev sprejete. Demonstranti zahtevajo tudi ostavko vzhodnonemške vlade in svobodne volitve v vsej Nemčiji.

BERLIN, 16. - Zahodnonemška agencija «D.P.A.» je danes pozno popoldne javila, da je na tisoče delavcev organizirano v vzhodnem Berlinu močno protivladne demonstracije. Večina udeležencev so protestirali proti vladni uredbi, ki določa delovne pogoje, in sicer, da morajo delavci delati za desetino več kakor normalno in to ne da bi jim mežda zvišala. Delavci so se zbirali na Stalinskega trga v Votivparku in nato šli v povorki na Alexanderplatz. Nosili so tabele z napisi ter so vzklikali: «Smo delavci, ne sužnji. Berlinci, podprite nas». Povorka je nato šla po znani ulici Unter den Linden, kjer ima sedež sovjetsko posolstvo. Odtod pa je odšla pred sedež vzhodnonemške vlade, kjer so demonstranti vzklikali: «Hočemo svobodne in tajne volitve». Tedaj se je pojavil minister Selbmann, ki je skušal pomiriti demonstrante. Ti pa so zahtevali naj se prikaže Ulbricht ali pa Grothow. Zdi se, da je minister Selbmann izjavil, da so protesti upravičeni ter da je bil tudi od delavcev. Odgovorili so mu, da je on to že zdavnaj poznal. Ves čas demonstracij ni tako imenovana ljudska policija, ki je zastražila vse stranske poti, intervenirala.

Končno je neki predstavnik vlade po zvokniku sporočil, da je vlada razveljavila odredbo, proti kateri so delavci protestirali, ter je pozval demonstrante, naj se zberejo na Stalinskega trga. V svoji izjavi, ki jo so jo oddajali po zvoknikih iz številnih avtomobilov, zagotavlja vlada, da ni dopustno z navadnimi upravnimi ukrepi povečati delovnih norm. To zvišanje mora biti posledica prepričanja in volje delavcev. Na koncu izjave sporočila vlada, da bodo zahtevni odredbo pregledali sporazumno s sindikati, ter poziva delavce, naj se strnejo okrog vlade in enaj razkrinkajo sleherni izživljanje.

Nekateri demonstranti so tudi pozivali naj se razglesi splošna stavka. Zaman so skušali nekateri funkcionarji enotne socialistične stranke demokristjanske stranke pomiriti. Ti so jim zabrusili v obraz: «Zgubili ste stike z nami, redili ste se z našim denarjem».

Značilno je tudi, da je uradno glasilo enotne socialistične stranke «Neues Deutschland» danes zjutraj označilo proteste v številnih tovarnah proti novim vladnim ukrepom za upravičene.

Tudi politično enotne socialistične stranke je objavil poročilo, ki priznava, da se o povečanju norm, ne more odločati z upravnimi ukrepi, ter da je treba to vprašanje rešiti s sporazumno med vlado in sindikati. Nato poziva politične delavce, naj razkrinkajo izjave, ki skušajo sabotirati solidarnost delovnih množic. V poročilu niso omenjene današnje demonstracije.

Proti večeru so bile berlinske ulice polne skupin, ki so se zbirale okoli ameriškega konzulata, ki so ga obkrožili. V krogih ameriškega konzulata so se zbirale skupine, ki so ga obkrožili.

PANMUNJOM, 16. - Generalni sekretar obeh vojsk, ki so jih strank obah nadležali delo za sporazum o podrobnostih premirja. Sedanki so tajni. Tudi mešani delovni skupini, ki se ukvarjata z določanjem demarkacijske črte in s podrobnostmi glede izmenjave ujetnikov, sta se danes ponovno sestali.

Pozneje je združeno poveljstvo javilo, da bo jutri zjutraj plenarni sestanek obeh delegacij. Zvezni častniki pa se bodo sestali takoj po končanem plenarnem sestanku. Iz tega se da sklepati, da dogovor o premirju ni bil še izdelan v podrobnostih.

V Seulu so medtem uradno javili, da je Južna Koreja pripravljena pristati na premirje, če bo to odobravalo narodni zahtevam. Južnokorejska vlada, ki se je do sedaj odločala za razen tega, da je treba se dokončno začrtati demarkacijsko črto med obema vojskama, se strankama in da sedanja fronta ni najbolj ugodna za naglo sklenitev premirja. Medtem se boji na fronti nadaljujejo. Združeno poveljstvo je objavilo poročilo, ki pravi, da je bil položaj danes zjutraj 6 sledeč: Večera je usile združenega poveljstva umakile na nove položaje na osrednjem bojišču zaradi močnih sovražniških napadov v dolini 10 kilometrov vzhodno od Kumhve. Prav tako so bile zavzele čete prisiljene v noči 14. junija umakniti se pred napadi nasprotnika na srednjem bojišču zahodno od Mundungin. Danes zjutraj je bil položaj na tem sektorju

DANES PLENARNA SEJA delegacij v Panmunjomu

Singman Ri javlja, da bo pristal na premirje - Otvorila severnega poveljstva bo verjetno zakasnila podpis premirja - Še vedno srditi boji na fronti

WASHINGTON, 16. - Ameriški obrambni minister je izjavil, da bo moralo poteči vsaj šest mesecev po podpisu premirja na Koreji, preden se bodo ameriške čete lahko umaknile. Izjavil je tudi, da je mnenja, da bo premirje jemalo podpisano.

PANMUNJOM, 16. - Generalni sekretar obeh vojsk, ki so jih strank obah nadležali delo za sporazum o podrobnostih premirja. Sedanki so tajni. Tudi mešani delovni skupini, ki se ukvarjata z določanjem demarkacijske črte in s podrobnostmi glede izmenjave ujetnikov, sta se danes ponovno sestali.

Pozneje je združeno poveljstvo javilo, da bo jutri zjutraj plenarni sestanek obeh delegacij. Zvezni častniki pa se bodo sestali takoj po končanem plenarnem sestanku. Iz tega se da sklepati, da dogovor o premirju ni bil še izdelan v podrobnostih.

V Seulu so medtem uradno javili, da je Južna Koreja pripravljena pristati na premirje, če bo to odobravalo narodni zahtevam. Južnokorejska vlada, ki se je do sedaj odločala za razen tega, da je treba se dokončno začrtati demarkacijsko črto med obema vojskama, se strankama in da sedanja fronta ni najbolj ugodna za naglo sklenitev premirja. Medtem se boji na fronti nadaljujejo. Združeno poveljstvo je objavilo poročilo, ki pravi, da je bil položaj danes zjutraj 6 sledeč: Večera je usile združenega poveljstva umakile na nove položaje na osrednjem bojišču zaradi močnih sovražniških napadov v dolini 10 kilometrov vzhodno od Kumhve. Prav tako so bile zavzele čete prisiljene v noči 14. junija umakniti se pred napadi nasprotnika na srednjem bojišču zahodno od Mundungin. Danes zjutraj je bil položaj na tem sektorju

relativno miren; bolj zahodno so številni napadi nasprotnika deloma uspešni, v hribovih vzhodno od Mundungina pa so zavzele čete zopet zavzele del grica, ki so ga prej izgubile. Posebno živahno je bilo delovanje letalstva in mornarice združenega poveljstva večera. Bombniki in tovornjaki so obstrlevali sovražno zaledje in prometne poti na področju Kumson. Ameriške veletirgavne pa so pretekle noč in danes zjutraj napadle zbirališča čet, vojaška skladišča in sovražne predure postojanke. Ta letala so bombardirala tudi glavno letališče v Fenjangu.

Tako javlja uradno poročilo. Kar se tiče globine nasprotnega prodora, niso informacije jasne. Po dosedanjih vesteh se zdi, da so Kitajci in severni Korejci prodri za 3 kilometre v notranjost zavezniških položajev in sedaj pošiljajo na osrednji in vzhodni del fronte nova vojska. V poznih jutranjih urah je kazalo, da je ofenziva severnih čet izgubila na jakosti, in da so južnokorejske čete na tem področju izvršile protinapad. Vendar pa javljajo agencije, da so Kitajci in severni Korejci zavzeli danes zjutraj neko novo strateško višino.

OB STIKIH KOMISIJE SOCIALISTIČNE INTERNACIONALE Z ZASTOPNIKI GOSPODARSTVA

Nasilno povezovanje Trsta na Italijo krivo za propadanje tržaškega prometa

Izjave avtoritetnih oseb in pisanje celo iredentističnega tiska dokazuje, da so italijanski zakoni za Trst neprimerni in škodljivi

Včeraj smo poročali, da bo do člani komisije socialistične internacionale, ki bo proučila vprašanje STO, stopili v stik s krajevnimi oblastmi, z zastopniki političnih gibanj in predstavniki gospodarstva naše cone.

Ustavimo se samo pri predstavniki gospodarstva in se vprašamo, kdo so ljudje, ki imajo večino tržaškega gospodarstva v rokah. Slovenci smo v zgodovini Trsta gospodarsko mnogo pomenili. Slovenci in Hrvatje so ustanovljali največje pomorske družbe, v slovenskih rokah je bila še tik po prvi svetovni vojni večina bančnega in zavarovalnega sistema Trsta. Italija je vse te napore Slovencev zatrla in našino uničila vse slovenske gospodarske pozicije. Obenem pa je fašistična Italija pretvorila večino najvažnejših gospodarskih podjetij v parastatalno imovino katero upravlja in kateri ukazuje še sedaj. Tržaški gospodarski predstavniki zaradi tega niso več vedno niso nič drugega kot rimski uradniki, ki morajo izpolnjevati voljo rimske vlade. Čelo stodoletno italijansko ureditvi nekoliko zmernejši inedenitist odv. Forti, se je moral udeležiti v mestu predsednika tržaškega Lloydja italijanskemu administrativu de Courrière, ker je Tržanec in še kot tak ni dovolj zanesljiv in ubogljiv. Ti ljudje bodo torej vir informacij o tržaškem gospodarstvu.

Vglejmo, kako se je politika nasilnega povezovanja Trsta na Italijo odrazila na tržaškem gospodarstvu. Tak pregled je tem bolj zanimiv, ker so morali celo ti gospodarski predstavniki mnogokrat, prisiljeni po bridkih dejstvih, priznati resnico.

Najvažnejša panoga tržaškega gospodarstva je promet, ki pa posebno v zadnjem času naglo pada. Ni samo slučaj, da je tržaški promet zabeležil prve padce ravno ob prihodu rimskih funkcionarjev na vsa večja mesta tržaški upravi.

Uradni podatki Javnih skladov, katere je priobčila tržaška gospodarska agencija «ASTRA», pravijo, da je promet letosnjih prvih petih mesecev znašal skupno 883.196 ton, medtem ko je lani znašal promet v istem obdobju 1.225.062 ton. V letu dni se je promet torej zmanjšal kar za 341.866 ton ali za 28 odstotkov.

Bodo tržaški gospodarski predstavniki razpravljali s člani komisije o teh žalostnih številkah in, kar je še važnejše, bodo objasnili resnične vzroke za padec prometa?

O teh vzrokih pa resni gospodarski krogi nimajo nikakih domov.

Grof Pace, avstrijski konzul v Trstu, je ob dunajskem pomladanskem veleposlanju napisal za avtoritetno avstrijsko gospodarsko revijo «Verkehr» dolga članek v katerem objektivno naštevajo razloge, zaradi katerih gre dober del avstrijskega prometa v severna pristanišča namesto v Trst.

Članek vsebuje dolg seznam avstrijskih pritožb na račun poslovanja pristanišč nad neurejenostjo v pristaniški upravi, pritožbe nad previsokimi stroški, pritožbe zaradi pomanjkljivosti pomorskih zvez, itd. Vsebuje med drugim zelo zanimivo sledečo izjavo o cenah prevoza po italijanskih železnicah:

«... pomisliti moramo, da velja danes italijanska tranzitna tarifa (misljena je tarifa Trst-prekomorske dežele op. ur.), ki je za 50 odst. višja kot italijanska notranja tarifa; posledica tega je, da stane avstrijskega prevoznika prevoz v Trst - prekomorje kljub popustom 7,5 odst. dražje kot prevoz Trst - loco».

Objasnitev tega nemogočega stanja in vzrokov za to stanje poiščimo v tržaškem gospodarskem listu «Il Traffico», kateremu nihče ne more očistiti slovenskih ali neodvisnostističnih težej. V številki od 30. aprila piše direktor lista dr. Dante Lunder, ko upošteva razlike med italijanskimi pristanišči in Trstom med drugim sledečo:

«... zakonski in birokratski predpisi, ki jih izvajajo v Genovi, Brindisiu, Cagliariu, Catani in jid, ne morejo vedno koristiti Trstu, kajti v tem pristanišču odpade 90 odst. luških poslov na čisti ali trgovski tranzit, medtem ko v drugih pristaniščih odpade 90 odst. prometa na uvozne in izvozne posle».

Neka naša anekdota, ki smo jo izvedli v lesnem sektorju — ki skupno s kavo predstavlja kot znano enega izmed temeljnih kamnov trgovskega in tranzitnega prometa — je pokazala, da oblasti, ki bi morale lajšati posle, čisto ustvarjajo vrsto umetnih zastojev neravnemu in hitremu izvrševanju poslov samih. (Il Traffico, 30. aprila leto IX. štev. 8. stran 1).

Kako škodi italijanski zakonski sistem tržaškemu prometu pa je zgovorno povedala tudi tržaška trgovska zbornica v svoji mesečni reviji, kjer pravi med drugim sledečo:

«Tržaški trgovski krogi ugotavljajo, da so take norme, omejitve in prepovedi umetne v odnosu do uvoza in izvoza z omejitvami italijanske republike, so pa ob enem popolnoma neuporabne za tranzitno trgovino skozi Trst, razen v kolikor niso inteligentno spremenjene in prilagojene».

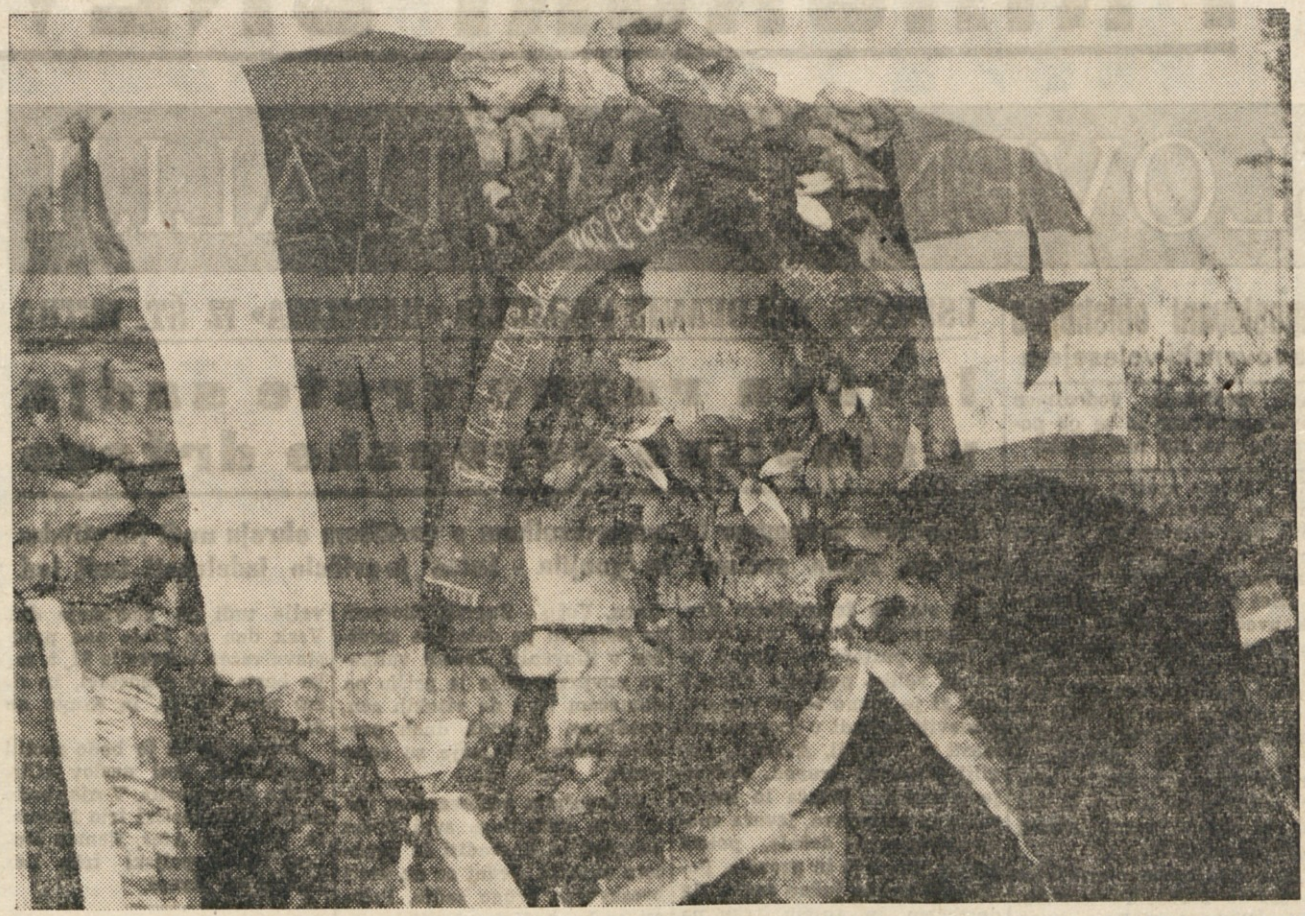
In dalje:

«Funkcija Trsta je popolnoma drugačna kot katerega koli italijanskega centra, zato je treba uporabljati za Trst druge norme, ki se morajo prilagoditi stvarnemu stanju. Pri tem se ne sme nikoli izgubiti iz vida, da je gospodarsko življenje našega ozemlja tesno podrejeno življenjskim možnostim tranzitne trgovine. Ki predstavlja, po izgubi nacionalnega zaledja, edini vir blagostanja. Trst je koristen in lahko živi samo, če bo živ in tvoren posrednik tuje zamenjave».

(Camera di commercio e industria e agricoltura Trieste. «Situazione economica a Trieste nel mese di ottobre 1952, anno IX. N. 10 stran 11).

Komentar k tem ugotovitvam, ki prihajajo iz najavotritetnejšega vira, skoro ni potrebno.

Je ni komisije, ki bi mogla izbrisati njihove žrtev

«Socialistična stranka della Venezia Giulia» bo svojim gostom iz mednarodne socialistične internacionale, ki se te dni mudijo v Trstu, kjer naj bi proučili tržaško vprašanje, nudila prejkone cel kup «dokazov» za «pravilno» rešitev tega vprašanja. Po vsej verjetnosti pa bodo vsi ti dokazi tako prirojeni, da bodo v skladu z željami gostiteljev. Tem delegatom pa bomo mi pokazali dve sliki:

Prva prikazuje spomenik, posut s cvetjem in v nacionalne zastave. Ta spomenik je postavilo naše ljudstvo svojim žrtvam na starem vojaškem strelšču na Opčinah, t. j. na mestu, kjer so 3. aprila leta 1944 nacisti in fašisti postrelili 71 naših borcev. Vse tukajšnje slovensko ljudstvo se je namreč odločno in enotno kot en mož dvignilo v boj proti fašizmu in nacizmu in pritegnilo za svoje ideale svobode in socialistične demokracije tudi italijanske množice. In tako so padli Slovenci in Italijani in s svojimi žrtvami zares plebiscitarno dokazali, da hočejo v bratskem sožitju biti svobodni.

Druga slika pa prikazuje eno izmed neštevitih žrtev, ki jo je terjala naša dosledna narodnoosvobodilna borba. Tudi ta borka je zavestno žrtvovala svoje življenje, vendar pa gotovo ne za to, da bi o bodočnosti njene zemlje odločali ljudje, ki se sicer kitijo z imenom socialistov, ampak socialistov della Venezia Giulia, kar pa nas vse močno spominja na dobo, ko je v tako imenovani Veneziji Giuliji vladal Mussolinijev zakon ricinusovega olja, tribunale speciale, zaporov, požigov in vseh podobnih zločinov, ki so vezani na ime «Venezia Giulia».

TRENJA MED ZMERNIM IN SKRAJNO REAKCIONARNIM KRILOM REPUBLIKANSKE STRANKE

PRITISK IZOLACIONISTOV V ZDA

skuša doseči uvedbo takega zaščitnega carinskega sistema, s katerim bi bila onemogočena tuja konkurenca in ki bi utrdil neomejeno oblast ameriških monopolov

Prav te dni poroča časopisje o sporu ki je nastal med vlado ZDA in nekaterimi vplivnimi krogi republikanske stranke glede določenih zunanjepolitčnih vprašanj, ki bi jih hoteli reševati v očitnem nasprotju z ameriški zavezniški in demur se le-ti upirajo. Vlada pa, čeprav sestavljena iz pristave republikanske stranke, se mora v svoji akciji, torej prav tako tudi v danem primeru, predvsem opirati na objektivno stanje notranjih in zunanjih političnih, gospodarskih in ostalih okoliščin, ki trenutno nikakor niso takšne, da bi ob njih bil primeren ali zelo zaželen kakršnokoli nespornost z omenjenimi zavezniškimi. Zatorej je tudi tokrat prišlo na politično takšno rešitev, ki bi bila kolikor toliko skladna z njenimi obvezanostmi do republikanske stranke in bi se istočasno ne oddaljila preveč od zavezniškov. Ta vladni položaj je zelo pripraven teren za neprestano trenja med vlado in omenjenim delom republikanske stranke.

Doaxon in Simpson

Zelo vplivna skupina republikanske stranke se je tem Eisenhowerjevim zahtevam postavila po robu in zahtevala, naj bi se uvedle nove omejitve in le okrepil sistem carinske zaštite. V tem smislu sta stala svoje predloge republikanec Doaxon in Simpson. Simpsonov zakoniti predlog zahteva, med drugim, ukinitve dosedanjih pooblastil predsednika, uvedbo novih omejitvalnih ukrepov in zvišanje carine na uvoz nafte, svine, cinka itd., in na sploh učinkovitost zaščito proti amejolajni konkurenci, ki jo izvajajo deželne uvoznice na ameriškem tržišču. To je, po misljenju določenih krugov republikanske stranke, osnovna važnost za ameriško industrijo, ki da je, kot zagotavljajo, v precejšnji nevarnosti zaradi naraščajočega uvoza cenenejšega inozemskega blaga.

Eisenhowerjeva vlada se je odločno upirala tem, po njenem misljenju, ZDA nevarnim tendencam. Predvsem so se postavili proti temu zunanjemu ministru Dullesu, finančnemu ministru Humphreyju, dalje, ministri trgovine, poljedelstva, notranjih zadev, minister dela in načelnik uprave za vzajemno varnost, Stassen. Ta koncentracija najvišjih vladnih funkcionarjev, ko gre za to, da se omenjeni predlog sprejme ali odkloni, načazuje, da je Eisenhowerjeva vlada trdno odločena božiti se proti vsakemu, ki bi se ji hotel upirati.

Dulles skuša miriti

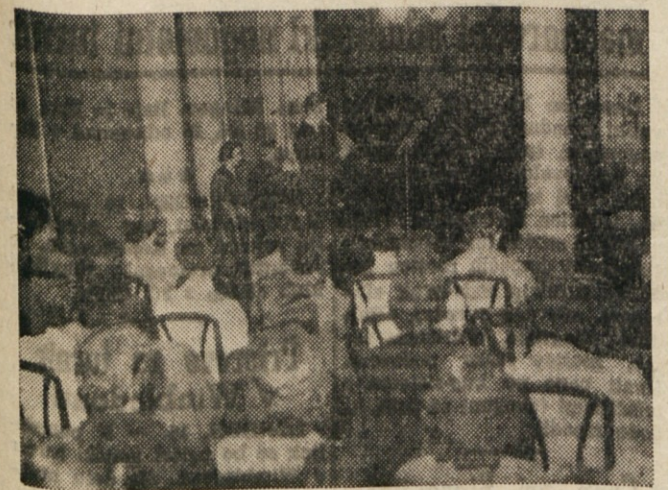
V debati je Dulles energično pozval večino republikanske stranke, naj sprejme predlog o podaljšanju dosedanjega za-

«Escape clause»

Vendar imajo tudi industrijske panoge, ki se potegujejo za ostrejši zaščitni kurz, posejnj vpliv v kongresu in s pomočjo carinske komisije so vselej zahtevali od predsedniške ZDA, naj bi zaradi zaštite interesov posameznih proizvodnih panog uporabil «Escape clause», tudi v primeru, če bi domača proizvodnja določenega predmeta ne mogla zadovoljiti potrošniških potreb. Tako je nastal precejšniji spor o krog uvoza česna, ki ga ameriški farmerji proizvajajo v razmeroma majhnih količinah. Trgovska družba, ki je monopolizirala prodajo tega proizvoda, je uspela prodreti s svojim predlogom, naj bi se uvoz tega artikla prepovedal. Stevilne podobne primere, naperjene proti uvozu inozemskega blaga pa so republikanci izsilili tudi ob neposredni podpori nekaterih demokratov, ki so pri tem zasledovali svoje posebne interese. Zakonski predlogi s takšno tendenco so se po navadi predlagali od strani članov kongresa iz tistih držav, katerih poslovni ljudje so zainteresirani na tem, da bi v korist lastnih proizvodov uničili inozemsko konkurenco.

Vse kaže, da bodo določeni gospodarski krogi, s pomočjo svojih ljudi v kongresu, uporabili vse sile, da bi okre-

KOMORNI KONCERT GLASBENE MATICE

Komorni koncert v prostorih Glasbene Matice v Trstu pretekli četrtek. — Nastopa klavirist Sergij Volpi, pri klavirju dr. Gobjmir Demšar

Zaključna solska prireditev na Katinarji — Učence IV. razreda so igrale priredbe pomladne

Debata o zunanji trgovini

Ta vrsta opozicije je prav te dni še enkrat izstopila, ko se je v kongresnih odborih vodila debata okrog ameriške zunanje trgovine. Vprašanje je nekoliko komplicirano, gre tu za povsem nasprotujoče si interese raznih skupin ameriškega poslovnega življenja. Spor je nastal, ko je predsednik Eisenhower zahteval, naj bi se zakon o recipročni trgovini podaljšal še za leto dni. S tem zakonom je predsednik ZDA pooblaščen, da lahko zniža carinske postavke za uvoženo blago v zameno za ustrežne koncesije svojih trgovskih partnerjev. Najvažnejše pooblastilo, ki ga ima predsednik po tem zakonu, pa je tako imenovana «Escape clause» — klavzula o odstopanju, s katero si ZDA pridržujejo pravi-

ko umakniti ali zamenjati določene olajšave v sporazumu, če bi škodile domačim proizvajalcem ali nacionalni varnosti. Dalje se spor vrti okoli vladnega zakonskega predloga o poenostavitvi proceduralne tehnike carinske politike v ZDA. S tem predlogom ne bi bile zmanjšane obstoječe carinske postavke, temveč samo za poenostavitve postopke carljenja uvoženega blaga.

Zelo vplivna skupina republikanske stranke se je tem Eisenhowerjevim zahtevam postavila po robu in zahtevala, naj bi se uvedle nove omejitve in le okrepil sistem carinske zaštite. V tem smislu sta stala svoje predloge republikanec Doaxon in Simpson. Simpsonov zakoniti predlog zahteva, med drugim, ukinitve dosedanjih pooblastil predsednika, uvedbo novih omejitvalnih ukrepov in zvišanje carine na uvoz nafte, svine, cinka itd., in na sploh učinkovitost zaščito proti amejolajni konkurenci, ki jo izvajajo deželne uvoznice na ameriškem tržišču. To je, po misljenju določenih krugov republikanske stranke, osnovna važnost za ameriško industrijo, ki da je, kot zagotavljajo, v precejšnji nevarnosti zaradi naraščajočega uvoza cenenejšega inozemskega blaga.

Eisenhowerjeva vlada se je odločno upirala tem, po njenem misljenju, ZDA nevarnim tendencam. Predvsem so se postavili proti temu zunanjemu ministru Dullesu, finančnemu ministru Humphreyju, dalje, ministri trgovine, poljedelstva, notranjih zadev, minister dela in načelnik uprave za vzajemno varnost, Stassen. Ta koncentracija najvišjih vladnih funkcionarjev, ko gre za to, da se omenjeni predlog sprejme ali odkloni, načazuje, da je Eisenhowerjeva vlada trdno odločena božiti se proti vsakemu, ki bi se ji hotel upirati.

Dulles skuša miriti

V debati je Dulles energično pozval večino republikanske stranke, naj sprejme predlog o podaljšanju dosedanjega za-

«Escape clause»

Vendar imajo tudi industrijske panoge, ki se potegujejo za ostrejši zaščitni kurz, posejnj vpliv v kongresu in s pomočjo carinske komisije so vselej zahtevali od predsedniške ZDA, naj bi zaradi zaštite interesov posameznih proizvodnih panog uporabil «Escape clause», tudi v primeru, če bi domača proizvodnja določenega predmeta ne mogla zadovoljiti potrošniških potreb. Tako je nastal precejšniji spor o krog uvoza česna, ki ga ameriški farmerji proizvajajo v razmeroma majhnih količinah. Trgovska družba, ki je monopolizirala prodajo tega proizvoda, je uspela prodreti s svojim predlogom, naj bi se uvoz tega artikla prepovedal. Stevilne podobne primere, naperjene proti uvozu inozemskega blaga pa so republikanci izsilili tudi ob neposredni podpori nekaterih demokratov, ki so pri tem zasledovali svoje posebne interese. Zakonski predlogi s takšno tendenco so se po navadi predlagali od strani članov kongresa iz tistih držav, katerih poslovni ljudje so zainteresirani na tem, da bi v korist lastnih proizvodov uničili inozemsko konkurenco.

Vse kaže, da bodo določeni gospodarski krogi, s pomočjo svojih ljudi v kongresu, uporabili vse sile, da bi okre-

Dulles skuša miriti

V debati je Dulles energično pozval večino republikanske stranke, naj sprejme predlog o podaljšanju dosedanjega za-

«Escape clause»

Vendar imajo tudi industrijske panoge, ki se potegujejo za ostrejši zaščitni kurz, posejnj vpliv v kongresu in s pomočjo carinske komisije so vselej zahtevali od predsedniške ZDA, naj bi zaradi zaštite interesov posameznih proizvodnih panog uporabil «Escape clause», tudi v primeru, če bi domača proizvodnja določenega predmeta ne mogla zadovoljiti potrošniških potreb. Tako je nastal precejšniji spor o krog uvoza česna, ki ga ameriški farmerji proizvajajo v razmeroma majhnih količinah. Trgovska družba, ki je monopolizirala prodajo tega proizvoda, je uspela prodreti s svojim predlogom, naj bi se uvoz tega artikla prepovedal. Stevilne podobne primere, naperjene proti uvozu inozemskega blaga pa so republikanci izsilili tudi ob neposredni podpori nekaterih demokratov, ki so pri tem zasledovali svoje posebne interese. Zakonski predlogi s takšno tendenco so se po navadi predlagali od strani članov kongresa iz tistih držav, katerih poslovni ljudje so zainteresirani na tem, da bi v korist lastnih proizvodov uničili inozemsko konkurenco.

Vse kaže, da bodo določeni gospodarski krogi, s pomočjo svojih ljudi v kongresu, uporabili vse sile, da bi okre-

Vse kaže, da bodo določeni gospodarski krogi, s pomočjo svojih ljudi v kongresu, uporabili vse sile, da bi okre-

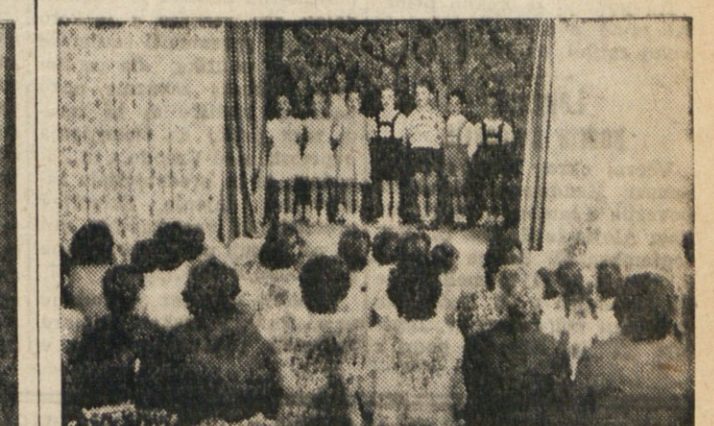
Vse kaže, da bodo določeni gospodarski krogi, s pomočjo svojih ljudi v kongresu, uporabili vse sile, da bi okre-

Skupina učencev slovenske šole v Barkovljah, ki so na zaključni solski prireditvi igrali «Janka in Metkon»

Na solski prireditvi v šoli Ul. Donadoni, ki jo vodi učiteljica Slava Pahorjeva, so igrali enodejanko «Sestrin varuh»

Pevski zbor slovenske šole v Stivanu nastopa na zaključni solski prireditvi

Mangan iz žlindre

V Pittsburghu gradijo veliko tovarno, v kateri bodo pridobivali mangan iz žlindre. Ameriški zavod za železo in jeklo izjavlja, da bodo s tem postopkom, ki je dokazal gospodarsko možnost, mogoče lahko iz žlindre krili polovico mangana, ki ga potrebuje ameriška jeklarska industrija.

Stekleno vlakno

izpodriva gumijev puh

V Združenih državah uporabljajo v vedno večji meri za blazinjenje pohištva in karo-serij nov material, ki se je izkazal v vseh pogledih za boljše kot puh iz gumija in klobučevine. Je to stekleno vlakno, ki ga imenujejo «Fiberglass» in ki je prav tako kot puh prožno in upogljivo; če se stisne, se takoj spet vrne v prvotno obliko. Poleg tega je še neizgorljivo in ne vsrka vlage.

Novi material, ki ga izdeluje «Glass Fiber Inc.» in prodaja «Illinois Fiber Specialty Co.», je izredno odporen vendar se lahko reže z navadnimi škarijami ali nožem.

VII. SIMFONIČNI KONCERT TRŽAŠKE FILHARMONIJE

DIRIGENT CARACCIOLLO IN PIANIST PERTICAROLI

Stilno neenoten a bogat spored je na osmem simfoničnem koncertu izvajal z orkestrom tržaške Filharmonije mladi italijanski dirigent Franco Caracciolo.

Osnednja točka koncerta je bil v Trstu prvič javno izvajen klavirski koncert nadarjenega armenijskega skladatelja Arvena Hačaturjana. Kakor druga dela je tudi ta Hačaturjanov koncert tematično mestoma nastojen na narodno motiviko kar očituje zlasti II. stavek — andante. Musikal-

je briljantno, bleščeče instrumentirano delo, v katerem je ruski mojster obdelal melodiko in ritmično bogastvo španske folklore. Napisal ga je I. 1887 — v dobi, ko se je porajal francoski impresionizem, ki je tudi iz njegovih del žrpal pobude.

R. Korsakov je kot pedagog vzgojil številne nadarjene skladatelje, med katere šteje moč zastopnika italijanskega impresionizma O. Respighija. Tudi Respighi je pristen tonski slikar. Njegov slog je kakor ustvarjen za glasbeno slikanje lirskih Botticellijevih del, Z razmeroma malotestovno orkestralno zasedbo uspe skladatelj v simfoničnem poemu nanizati vrsto nežnih harmonskih barv.

V celoti je bila izvedba pomembnih del solidna. Dirigen-tu Francu Caracciolu je uspelo iz partiture zlasti lepo izluščiti bogastvo instrumentalnih barv. Večje dinamične kontraste pa bi dirigent morda dosegel če bi se na splošno nekoliko omejil v nakazovanju ritma ter se v večji meri posredstvi, katere pa je prvi podal v tisti klasični obliki, ki je kasneje dosegla vrhunec v delih L. v. Beethovna. V zadnjem stavku simfonije v D-duru je Haydn uporabil na rodne motive iz Gradiščanske ki jih prav čisto srečujemo v njegovih številnih simfonijah (napisal jih je kar 104).

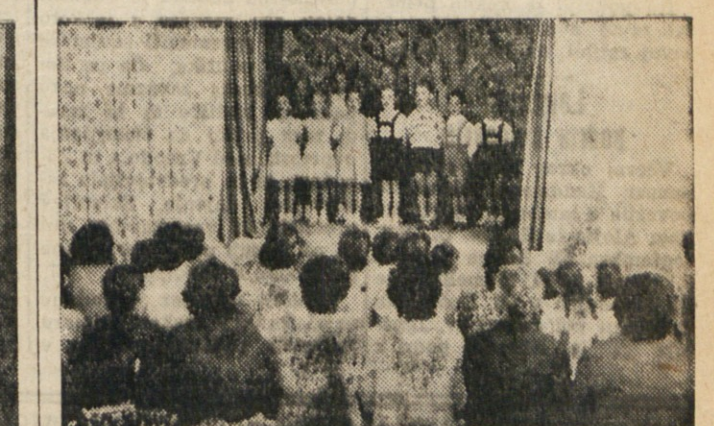
Pod taktirko Franca Caracciola smo slišali še skladbo: «Španski capriccio» R. Korsakova in «Botticellijev tritico» O. Respighija. Prva

Pianist Sergio Perticaroli je dobro podal značilnosti Hačaturjanove skladbe. Skrbno izdelana tehnika mu omogoča, da temeljito obvlada mestoma precej zahteven klavirski part in njegova interpretacija kaže, da je kljub svoji mladosti že izgrajena umetniška osebnost.

Zaključna solska prireditev slovenske šole pri Sv. Ivanu. Prizor iz drugega dejanja «Pepekka»

Na solski prireditvi v šoli Ul. Donadoni, ki jo vodi učiteljica Slava Pahorjeva, so igrali enodejanko «Sestrin varuh»

Pevski zbor slovenske šole v Stivanu nastopa na zaključni solski prireditvi

